

La tributació de les activitats turístiques

Dr. Ramon
Arcarons i Simón

*Professor de Dret Fiscal
a l'Escola Universitària
EUHT/CETT. Barcelona*

Introducció

Les darreres dècades el turisme ha esdevingut una activitat fonamental en molts països, particularment a Catalunya. Els beneficis de les activitats turístiques resulten força clars –més valor afegit i ocupació, per exemple–, com també els costos de diferent naturalesa generats per aquestes activitats –saturació, deteriorament del medi ambient, congestió etc. El turisme és fonamentalment una activitat que es desenvolupa a través del comportament humà, de l'ús de recursos i de les interrelacions que es generen entre les mateixes persones, economies, entorns etc. Tanmateix, cal no oblidar que el turisme significa, també, moviment i estada de persones fora del seu lloc de treball i residència.

El turisme és, per tant, un fenomen plural i la seva importància econòmica, indiscutible. Poques autoritats públiques obliden la seva responsabilitat en la gestió integral del turisme; hi incideixen a través de polítiques fiscals, monetàries i duaneres, de regulacions i ordenacions turístiques, de la gestió comercial i la promoció turística, etc.

Conseqüentment, es fa del tot necessària una regulació pública de

La pressió fiscal sobre les empreses turístiques no està alineada amb la política fiscal de les autoritats públiques del nostre país. L'autor fa algunes anàlisis de la situació, incidint també en la problemàtica ecotaxa turística.

les activitats turístiques que consideri la incidència de totes les polítiques que tenen en el turisme el nucli central de les seves actuacions. Aquesta regulació cal que trobi el consens i els equilibris necessaris, difícils però possibles, per tal d'aconseguir els màxims beneficis socials nets, tant en el temps com en l'espai.

Probablement, la majoria de polítiques que els governs porten avui a terme afecten sempre d'una manera o altra les pròpies activitats turístiques; és per això que resulta difícil, en països eminentment turístics, desenvolupar una política turística específica i independent d'altres tipus d'actuacions governamentals.

Entre de les polítiques públiques sobre el turisme hi tenen una paper fonamental la tributació, els impostos i el turisme, de manera que termes que semblen terriblement allunyats es converteixen en inseparables des de fa algunes dècades.

En primer lloc, per la magnitud de la recaptació potencial en termes de sistema fiscal i la seva acceptabilitat social. En segon lloc, per la seva capacitat d'actuar com a substitut d'un preu de béns i serveis públics consumits per turis-

tes. I en darrer lloc pel paper corrector amb què es pot dotar aquests tributs.

Tanmateix, en la majoria de països es constata un augment creixent de la fiscalitat sobre el sector turístic. Així es constata en els darrers baròmetres fiscals del World Travel & Tourism Council (WTTC), que mostren que el 73% de les destinacions turístiques han augmentat els seus impostos, el 13,5% no els ha modificat i només el 13,5% els ha reduït.

La tributació turística: amenaces al turisme

En la majoria de països els governs fan ús del turisme quasi exclusivament com a font de recaptació tributària. És a dir, el turisme es considera un "producte" més que cal gravar i que, com a conseqüència de la seva venda, genera uns ingressos (impostos sobre el consum) i unes rendes que obtenen unes empreses que ofereixen aquests productes (agències de viatges, hotels, restaurants, etcètera.). En molt poques ocasions s'estableixen vincles entre els impostos que graven el turisme i la despesa pública destinada al sector turístic.

Les activitats turístiques són, avui per avui, un clar referent per la seva importància d'uns sectors en alça, malgrat la situació econòmica dels països i de les polítiques internacionals, que cada cop incideixen més en el desenvolupament turístic.

Les dades hi resulten del tot evidents: el 10% del PIB i de les inversions mundials de tota mena. Això explica que unes activitats tradicionalment beneficiades per una baixa pressió fiscal s'hagin convertit en un important camp d'actuació per als sistemes fiscals de la majoria de països.

La tributació turística és certament un tema que preocupa. Els efectes negatius que la imposició turística pot arribar a produir sol ser motiu de preocupació arreu del món. Les activitats turístiques resulten molt sensibles als aspectes tributaris i la competència entre destinacions en un mercat com més va més global hi afegeix la resta.

Els mercats turístics se solen ressentir de les petites variacions de preu derivades de les modificacions fiscals, que en ocasions podrien portar a la reducció de la demanda de consum. Conseqüentment, els diferents nivells d'imposició i les seves modificacions tenen un efecte directe en les decisions dels consumidors turístics.

Aquesta situació podria traduir-se en problemes diversos per a les empreses i activitats turístiques, i en pèrdues de llocs de treball, tant al sector turístic, com en les activitats dependents; fins i tot l'Administració pot arribar a recaptar menys ingressos que abans d'establir-se l'impost.¹ En qualsevol cas, tot i que el sector turístic comprèn algunes empreses de gran magnitud (línies aèries, cadenes hoteleres, majoristes turístics), es troba, fonamentalment, integrat per empreses petites i mitjanes.

La Confederació d'Associacions Nacionals d'Hotels, Restaurants, Cafès i Establiments Similars de la Unió Europea i l'Àrea Econòmica Europea (HOTREC) estima que a Europa hi ha al voltant d'un milió i mig d'empreses d'aquest sector, el 99,5% de les quals es poden qualificar com a PIME i prop del 95% ocupen menys de 10 persones.

L'“ecotaxa” ha esdevingut tema de controvèrsia i de negociació, fins i tot a l'hora de formar govern.

Tractant-se de problemes globals, diferents organismes internacionals han intentat buscar solucions a les qüestions que vinculen fiscalitat i turisme.² L'Organització Mundial del Turisme ha organitzat quatre seminaris sobre fiscalitat del turisme a Madrid, Johannesburg, Istanbul i Buenos Aires. En aquest mateix ordre es promou la creació d'un Comitè de Fiscalitat del Turisme Internacional, per tal de prendre acords globals sobre aquestes matèries.

Una situació semblant es dona al si del Parlament Europeu, que en la seva Resolució de 10 de juny de 1997 ja recomanava suprimir els obstacles i barreres que impedièien el desenvolupament del turisme internacional.³

Fa quaranta anys parlar de tributació del turisme hauria estat proba-

blement un error, ja que el turisme estava efectivament lliure d'impostos i ningú no ho discutia. Ara, crec que seria un error, considerar que tributs i turisme són temes totalment oposats; el creixement de les indústries vinculades, d'una manera o altra, al turisme i el seu reconeixement com a font potencial d'ingressos han provocat el fet que les càrregues tributàries siguin com més va més oneroses.

Les activitats turístiques són líders, des de fa uns pocs anys, de l'economia mundial; són activitats de gran relleu que, si més no, generen una imatge de prosperitat, de futur. És per això que es converteixen en un clar referent per a les diferents administracions públiques a l'hora d'aplicar-hi diferents instruments tributaris i, consegüentment, obtenir uns ingressos tributaris més grans.

Les “fórmules” emprades han estat tradicionalment diverses. Les polítiques públiques de cada país i els diferents nivells de desenvolupament turístic fan que siguin les polítiques nacionals les que defineixin els diferents i diversos instruments de tributació turística.

En ocasions, afectaran les companyies aèries, les autoritats portuàries o aeroportuàries, els majoristes turístics, etc. Resulta evident que en tots aquests casos i altres de semblants es produeix una intervenció pública, tot i que no es genera el cost que pot representar la gestió tributària clàssica amb la intervenció de les administracions tributàries nacionals.

En tot cas, sempre serà fàcil recaptar i si es tracta de recaptació turística millor, pensen o diuen alguns gestors públics del turisme, en considerar que en recaure sobre els viatgers i no sobre els votants del país tampoc no s'hi generaran excessius costos polítics.

Càmping La Laguna. Castelló d'Empúries (Alt Empordà)

Atesa la gran importància que continuen tenint per al nostre país les activitats turístiques, originada pel canvi de perspectives, de polítiques (turístiques o no) i de la mateixa conjuntura mundial, cal tenir cura de tots aquells temes que des de la política tributària poden afectar d'una forma o altra aquestes activitats i, en definitiva, l'estructura econòmica i també política del país.

La proliferació de tributs sobre una qualsevol activitat econòmica en pot dificultar, sens dubte, el desenvolupament. Les activitats turístiques són molt sensibles a la proliferació de tributs, que acaben dificultant el seu funcionalment i el desenvolupament de les mateixes activitats.⁴

De la mateixa manera i considerant aquestes dificultats, resulta evident que unes activitats turístiques fortes i solvents es trobaran més preparades per generar uns ingressos tributaris més quantiosos.⁵

A l'hora de legislar en matèria de tributació turística, cal cercar els elements necessaris de consens. El sentit d'aquest consens vindrà donat per un estudi rigorós dels impactes que pot provocar la nova tributació sobre la demanda i sobre

l'ocupació; considerant les opinions d'empresaris i professionals turístics per tal que la necessària neutralitat i consens dels nous tributs siguin una realitat i no pas una simple il·lusió.

La tributació sobre les activitats turístiques

En tractar-se d'una problemàtica global, la tributació turística planteja de forma clara diferències substancials entre els diferents països. Les activitats turístiques s'enfronten a la imposició convencional o general sobre l'activitat econòmica i a un conjunt de tributs específics i exclusius.⁶

Malgrat la seva importància, les activitats turístiques no han tingut al nostre país cap tributació especial; al marge d'alguna excepció, important però no gaire substancial (tributació sobre beneficis de les PIME turístiques -IRPF, IS- o el règim especial de les agències -IVA-), les activitats turístiques estan sotmeses al règim general de tributació.

En la tributació directa, la forma jurídica determina i condiciona les mateixes obligacions tributàries i la subjecció a un impost o altre. És el cas de l'empresari individual o de les entitats sense personalitat jurí-

dica en règim d'atribució de rendes (comunitats de béns) que es trobarien subjectes a l'Impost sobre la Renda de les Persones Físiques (IRPF), o el dels empresaris socials, que estarien subjectes a l'Impost sobre Societats (IS).

Tanmateix, l'estructura i dimensió resulta, a voltes, determinant tant en el cas de l'IRPF com en el de l'IS, si es tracta d'"empreses de dimensions reduïdes" (Capítol XII de la Llei 43/1995, de 27 de desembre), a les quals es podria aplicar el previst en l'Estimació Objectiva (IRPF)⁷ o el pròpiament denominat règim especial per a les empreses de dimensions reduïdes (IS).

L'Estimació Objectiva (IRPF) és, en tots els casos, un règim optatiu, de determinació del rendiment net anual, que es troba interconnectat amb el Règim Simplificat de l'Impost sobre el Valor Afegit (IVA). Tant en un cas com en l'altre, els mòduls emprats són el personal assalariat, el personal no assalariat, el nombre de places (tractant-se d'allotjament), la potència elèctrica, les taules i la llargària de la barra (tractant-se de restauració).

En aquesta mateixa línia d'especialització de les activitats turístiques, cal recordar el tractament particularitzat que tenen en l'EO les activitats turístiques de temporada, amb l'establiment de coeficients que corregeixen el factor temporada sobre el resultat del rendiment resultant.⁸

Pel que fa als empresaris socials, denominats per la llei de l'impost (IS) "empreses de dimensions reduïdes", aquesta dimensió vindrà donada per l'import net de la xifra de negocis en el període impositiu anterior (1.500.000 €). El contingut d'aquest règim, d'aplicació per a la major part de PIME turístiques, que sota la forma de societat mercantil desenvolupen les seves activitats,

consisteix en tot un conjunt d'incentius, normes especials d'amortització i dotació per insolvències i un tipus impositiu mitjà inferior (30%) al general de l'Impost sobre Societats (35%).

La tributació indirecta –el seu màxim exemple és l'Impost sobre el Valor Afegit– és un clar exponent de la poca importància que acostumen de donar els governs a les activitats turístiques i, alhora, del camí que encara ha de recórrer la Unió Europea.

Als estats membres de la UE, els tipus d'IVA aplicables al sector HRT (Hotels, Restaurants, Turisme) oscil·len entre el 25% de Dinamarca i el 3% de Luxemburg. Alguns d'aquests països amb tipus més alts d'IVA, sobretot en hotels i restaurants, han sofert una forta davallada pel que fa al negoci turístic aquests anys darrers.

No obstant això, les "oscil·lacions" a la baixa dels tipus de l'IVA han estat un procés seguit a la majoria de països (Finlàndia, Suècia, Irlanda etcètera), tot i que segueix pendent la vella reivindicació, més aviat amenaça, d'alguns dels més importants emissors de turisme cap a Espanya (Alemanya, el Regne Unit, els països escandinaus i els Països Baixos) d'aplicar al turisme el tipus general (el 16%, ja aplicat a les agències de viatges sobre el marge brut).

Aquesta "petició" dels països emissors de turisme, evidentment interessada, podria incidir molt especialment en les activitats d'hoteleria i restauració (7%), amb conseqüències encara no avaluades per al desenvolupament del model turístic del nostre país.

La Comissió Europea ha plantejat en els seus darrers programes una "nova estratègia fiscal" que "beneficiï un veritable mercat interior".

La proposta es planteja dins del procés de reforma de la sisena directiva de l'IVA, que pretén accelerar la unificació de l'IVA entre els estats membres.

El pla de Brussel·les podria comportar l'establiment de tres únics tipus per a l'IVA: un de reduït, exclusivament per a béns i serveis considerats necessaris; un segon tipus, més alt, que afectaria vendes o prestacions de "luxe", i un tercer d'aplicació general.

En aquest darrer cas, el tipus impositiu es trobaria entre el 18 per 100 i el 20 per 100. Els altres dos tipus, així com els productes que definitivament quedarien dins de cada tram, segueixen essent objecte d'estudi.

El cert és que el procés de reforma de l'IVA està inclòs en l'agenda de la Comissió Europea, en considerar que les diferències actuals entre els tipus mínims de determinats països i els màxims d'altres estats poden arribar a 38 punts.

Aquests probables canvis són, si això és possible, encara més greus si considerem la impossibilitat que sovint sofreixen les activitats turístiques de traslladar al consumidor la incidència de la tributació indirecta, de manera que en la majoria dels casos són les empreses turístiques les que absorbeixen la incidència d'aquests impostos.

Això fa que els objectius de recaptació pretesos amb aquests impostos puguin acabar provocant, encara més que en d'altres, una notable disminució de les rendes de les empreses turístiques, amb repercussions a tots nivells, incloent-hi la disminució dels ingressos tributaris procedents de la tributació directa.

Les reformes tributàries de la darrera dècada han incidit, com s'ha dit als apartats anteriors, en les activitats de les PIME; cal

recordar que les activitats turístiques són fonamentalment activitats vinculades a la gestió empresarial portada a terme per PIME.

És per això que, la major part dels impostos cedits a les comunitats autònomes (Impost sobre el Patrimoni, Impost sobre Successions) han patit diverses transformacions, que han generat a la vegada importants reduccions en la fiscalitat d'aquestes activitats.⁹

Els tributs locals, especialment des de la seva regulació per un Reial Decret de 1990, l'Impost sobre Activitats Econòmiques (IAE), que gravava el mer exercici d'una empresa o professió segons un catàleg de quotes fixes aprovades pel Govern (les denominades "quotes mínimes municipals"), sobre les quals els ajuntaments establien una sèrie de recàrrecs etc., han deixat de ser un element de preocupació per al conjunt d'activitats turístiques. A partir del 2003, la principal línia divisòria per al pagament o exempció del tribut és l'existència o no d'una xifra bruta de negocis superior a un milió d'euros anuals.

Per consegüent, l'IAE ja no és una "preocupació" per a la majoria d'activitats turístiques. La desaparició de l'IAE, ha representat per a molts ajuntaments turístics una disminució de prop del 30% dels ingressos tributaris en els seus pressupostos municipals, encara avui no compensada per la resta d'administracions públiques territorials.

En tot cas, si la solució no arriba aviat es pot produir un cert "ajustament" per la via de l'augment de les taxes municipals, augment que tornaria a ser acusat molt especialment per les activitats turístiques (ocupació de la via pública, escombraries, deixalles, etc.).

Jordi Pareto

Santa Susanna

Turisme i fiscalitat: el cas de l'ecotaxa

En un temps com l'actual, de canvis, els municipis turístics continuen essent els grans parents pobres, tot i que el turisme ja és líder en l'economia mundial. El reconeixement de l'augment del nombre d'habitants (que alguns denominen població assistida) als quals s'haurà de prestar tots els serveis públics establerts per les diferents legislacions i reglamentacions és encara un dels greus problemes del municipi turístic del segle XXI.

És per això que esdevé del tot necessari que es produeixi la reversió o l'equitativa distribució dels ingressos que es recaptin del sector turístic cap a aquest mateix sector. Resulta evident que s'hi poden donar alternatives diverses, ja que amb el manteniment de l'actual tributació pot estructurar-se una nova imposició que reverteixi en les destinacions turístiques.

Una normativa "ideal" per als impostos sobre el turisme és que la càrrega per subministrar serveis a la localitat "K" principalment per als turistes de la localitat "R" hauria de recaure sobre aquests visitants. En alguns casos aquesta situació s'ha denominat d'exportació d'impostos de "K" a "R" (Fujii, Khaled i Mak, 1985).

Han estat molts els governs que, en aquesta mateixa línia, han implantat impostos específics sobre els turistes, amb independència del conjunt de béns i serveis comprats.

Aquests impostos, que graven generalment els turistes internacionals, es recullen als punts d'entrada o sortida de viatgers. En aquest sentit, alguns països implanten uns impostos de sortida o de viatge als residents que fan un viatge internacional, concebuts per dissuadir la gent que viatgi a l'estranger i que tregui divises. En altres casos, molts països tenen un impost d'arribada als turistes.

Tot i que es tracta d'una tributació molt més evident, probablement no és pas més onerosa que els impostos ocults que podem trobar en molts països amb elevats preus dels visats i altra documentació.

La implantació d'un impost turístic ha generat al nostre país tota mena de controvèrsies. L'experiència de la denominada ecotaxa de les Illes Balears n'és un clar exemple.

El procés de discussió, debat i posterior aprovació al Parlament de les Balears va estar marcat per la polèmica i, el seu desenvolupament encara més. No obstant això, va provocar, entre altres grans i importants efectes, l'obertura d'un debat, fins llavors amagat, sobre el finançament turístic. En un sentit semblant, va plantejar aquest debat uns anys abans el govern de les Canàries, encara que la llei finalment no seria aprovada pel Parlament canari.

En definitiva, l'"ecotaxa" s'ha convertit en un tema de controvèrsia, de negociació fins i tot a l'hora de formar govern i, no sols a les Balears, on va ser objecte d'una campanya exacerbada i molt injusta. En el fons, es tracta d'un gran tema, el del finançament, no resolt després de tants i tants anys de discussions, del finançament turístic.

Inspirada en la Kurtax alemanya, la *taxe de sejour* fou creada a França per la Llei de 24 de setembre de 1919. Després dels canvis produïts durant aquests anys i del temps transcorregut, la *taxe de sejour* continua més vigent que mai, regulada per la Llei núm. 88-13, de 5 de gener de 1988, de millora de la descentralització, generant importants ingressos en els pressupostos d'aquests territoris que reverteixen en el desenvolupament de les polítiques turístiques. L'existència d'una certa "imposició turística", encoberta amb fórmules

Francesc Gomà

Salou

com entrada al país, sortides, visats, aparcaments obligatoris o amb els augments que es produeixen en la imposició municipal sobre ocupació de la via pública (taxes) als municipis turístics, demostra l'existència d'un problema que cal afrontar.

En ocasions, alguns gestors públics han manifestat al respecte: "els turistes desgasten la ciutat que paguen els residents", "[...] però els turistes ens deixen beneficis". El finançament turístic hauria de ser considerat, si més no, amb major incidència en aquelles destinacions que suporten una important càrrega de visitants, desproporcionada respecte a la població resident.

Els temps canvien i el model turístic també ha canviat. Probablement, els anys vinents encara

haurà de canviar més, si volem ser competitius als nous escenaris turístics del segle XXI. Tanmateix, perquè això es produeixi hi calen recursos econòmics sovint no disponibles.

En els impostos turístics es busquen generalment nous instruments per tal d'obtenir finançament per al turisme. No obstant això, des d'altres sectors, potser més generalistes, es qüestiona la validesa de la discussió, ja que creuen que el problema no està tan relacionat amb la problemàtica del finançament turístic com amb la del finançament autonòmic i el finançament local. Diuen aquests darrers que, el que cal es resolde el problema general del finançament i la resta es resoldrà tota sola.

El debat és obert, sens dubte, amb fòrums i discussions de tota mena

("turístiques" i "no turístiques"). Molts d'aquests debats es remeten a la pèrdua de competitivitat de les nostres destinacions turístiques, ja que en tractar d'implantar un nou impost sobre l'estada s'encareix el nostre producte turístic i això ens fa menys competitius. En sentit contrari, s'hi pronuncien aquells que en considerar la pèrdua de competitivitat ho fan en relació al deteriorament de les infraestructures i els serveis turístics a causa de la manca d'inversió i finançament.

Conclusions

El turisme és competència exclusiva de les comunitats autònomes i els estatuts d'autonomia així ho recolliren. És per això que altres comunitats autònomes poden tornar al procés iniciat a les Illes Balears i estroncat amb la derogació de l'"ecotaxa"; algunes forces polítiques amb responsabilitats de govern ho tornen a propugnar. Això no obstant, caldria en tot cas analitzar la incidència que podria tenir en la recaptació i la repercussió i les conseqüències que tindria sobre els operadors turístics.

Els nous models de desenvolupament turístic, la reforma o reestructuració dels vells models, que cal que siguin sostenibles, la necessitat de planificar i gestionar els futurs models de desenvolupament turístic del nostre país, tenen molts problemes, essent-ne un de principal el del finançament ("turístic" o "no turístic").

Els ajuts procedents de la Unió Europea, seran en el futur menors, molt menors, i l'any 2007 és ben a prop i arriba a la pràctica desaparició dels ajuts que per diferents conceptes hem anat rebent les darreres dècades.

El finançament municipal/turístic no pot tenir com un dels seus instruments principals l'urbanisme. El turisme del nostre país s'ha "construït" sovint mitjançant classificacions i qualificacions urbanístiques de sòl per a usos turístics residencials, serveis d'oci o oferta complementària.

La problemàtica de la tributació en les activitats turístiques no és pas altra que la mateixa que pateixen la majoria d'empreses, independentment del sector en el qual s'emmarquin. És important remarcar que el nostre sistema tributari actual encara presenta moltes mancances que, malgrat les darreres reformes, es continuen palesant davant la mínima contingència, fruit d'aquesta economia global que ens ha tocat viure, essent-ne el turisme un clar exponent.

Les activitats turístiques no es mereixen pas un tractament particular, diuen alguns, són activitats tan "normals" com qualsevol altra. Si fos així, si donéssim a les activitats turístiques un tractament diferencial, oblidariem que un dels principis bàsics de la tributació és la generalitat. Tanmateix, això no vol dir que les activitats turístiques puguin ser tractades com un simple "objecte imposable" dins el marc general de la tributació.

Cal que hi hagi un clar reconeixement de les característiques i particularitats del sector turístic i de la seva importància. En conseqüència, també s'haurà de donar, i molt a curt termini (la competitivitat turística no pot esperar), la necessària reversió dels ingressos tributaris turístics (amb impostos o sense), per mantenir i ampliar el lloc que ocupa el turisme dins el conjunt de la nostra economia com a factor bàsic d'estabilitat econòmica i social. ■

Notes i referències

Notes

1. El 1990, l'estat de Nova York decidí implantar un impost del 5% sobre les habitacions d'hotel amb tarifes superiors a 100 dòlars. La mesura va situar Nova York com la destinació més cara del país. Les conseqüències d'aquesta mesura no es van fer esperar: la ciutat en va sofrir greus efectes com a centre de conferències i congressos. Els beneficis empresarials van caure, a causa d'aquesta situació, fins a 275 milions de dòlars.

2. Organismes internacionals com l'OCDE (Organització per a la Cooperació i el Desenvolupament Econòmic), IATA (International Air Transport), IH&RA (Associació Internacional d'Hotels i Restaurants) i WTTC (World Travel & Tourism Council) han realitzat estudis en els quals s'intenten quantificar els efectes de la fiscalitat sobre el desenvolupament i competitivitat de la indústria turística.

3. Parlament Europeu: "9. Considera que un nou sistema de l'impost sobre el valor afegit ha de conservar necessàriament la neutralitat dels impostos en termes de competència; [...] 16. Demana que es fixi el tipus fiscal reduït [...] per als béns i serveis enumerats a l'Annex H [...] i [...] en particular a activitats vinculades al turisme, com l'hostalera".

4. En el cas de les destinacions turístiques emergents resulta del tot necessari l'establiment d'incentius i ajuts de tota mena per tal d'atraure projectes i inversions del sector privat. Aquest plantejament es del tot necessari i, s'acostuma a desenvolupar mitjançant polítiques públiques que es realitzen a través de la inversió pública en infraestructures i amb l'establiment de bonificacions fiscals de tot tipus.

5. Aquesta situació s'anirà produint en la mesura de que els mercats turístics es vagin consolidant i es trاندuirà en una recaptació més gran mitjançant la fiscalitat convencional (impostos sobre beneficis -IRPF, IS- impostos sobre el consum -IVA-, taxes, etc.

6. Els impostos es classifiquen en directes i indirectes. Els impostos directes s'apliquen a la renda o al patrimoni (IRPF, IS, IP, ISSDD, IAE, IBI), mentre que els impostos indirectes graven les transmissions i el consum (IVA, ITP i AJD). En molts països, s'apliquen impostos indirectes específics al consum turístic.

7. Per a l'aplicació de l'Estimació Objectiva cal no superar en cap cas els 450.759,08 € de volum d'ingressos anuals amb caràcter general, i que l'activitat turística consti en l'Ordre 225/2003, d'11 de febrer.

8. Aquesta correcció es realitza en proporció inversa a la durada de la temporada. Els coeficients previstos són 1,5 fins a 60 dies, 1,35 de 61 a 120 dies i 1,25 de 121 a 180 dies.

9. En l'Impost sobre Successions i Donacions, l'adquisició de l'empresa o de les accions i participacions de la societat que correspongui al cònjuge i descendents gaudeix d'una reducció del 95% (sobre el valor de l'empresa o de les participacions) en la base imposable de l'impost.

Referències

ARCARONS, R., "Turismo y fiscalidad: el caso de la ecotasa", *La Voz de la Hosteleria y del Turismo*, Barcelona, 2000.

ARCARONS, R., "Armonización del IVA en la UE", *Editur*, Barcelona, 2001.

ARCARONS, R., "Turisme i municipi", *Editur*, Barcelona, 2002.

COMISIÓN EUROPEA, *La política fiscal en la Unión Europea*, Brussel·les, 2000.

FELTRER, L., *Derecho fiscal general y turístico*, Síntesis, Madrid, 1997.

HERCOWITZ, M., i PUIG, I., "La fiscalidad ambiental y turismo. Tres casos de estudio", *Revista de Orientación Tributaria* (maig-juny), Bogotà, 2003.

IVARS, J.A., *Planificación Turística de los espacios regionales en España*, Síntesis, Madrid, 2003.

GAGO, A., i LABANDEIRA, X., *La reforma fiscal verde. Teoría y práctica de los impuestos ambientales*, Mundi Prensas, Madrid, 1999.

GARCÍA, J. [COORD.]; *Manual del sistema tributario español*, Civitas, Madrid, 2002.

LASARTE, J.; ESEVERRI, E.; ADAME, F., i MARTÍN, J., *Turismo y financiación autonómica y local*, Comares, Madrid, 2001.

OMT, *La fiscalidad del turismo: hacia un justo equilibrio*, Madrid, 1997.

PRADOS, E., "Los impuestos y el turismo", *Papers de Turisme*, núm. 31-32, p. 114-137, València, 2001.

PRADOS, E., "Fiscalidad y turismo: el tributo turístico", *Quinzena Fiscal* (febrer-II-2001) Aranzadi, p. 11 i s.

SANTAMARTA, J., "La ecotasa de Baleares, un paso hacia el turismo sostenible", *World Watch*, núm. 11 (abril de 2001), España.

TUDELA, J., "Hacia un nuevo régimen jurídico del turismo", *RVAP*, núm. 45, 1996.